

Thời gian làm bài: 60 phút (không kể thời gian giao đề)

I. ĐỌC HIỂU, LUYỆN TỪ VÀ CÂU (5,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm) Đọc đoạn văn sau và trả lời các câu hỏi:

Có những cây mùa nào cũng đẹp như cây bàng. Mùa xuân, lá bàng mới nảy trông như những ngọn lửa xanh. Sang hè, lá lên thật dày, ánh sáng xuyên qua chỉ còn là màu ngọc bích. Khi lá bàng ngả sang màu lục, ấy là mùa thu. Sang đến những ngày cuối đông, mùa của lá rụng, nó lại có vẻ đẹp riêng. Những lá bàng mùa đông đỏ như đồng ấy, tôi có thể nhìn cả ngày không chán. Năm nào tôi cũng chọn lấy mấy lá thật đẹp về phủ một lớp dầu mỏng, bày lên bàn viết. Bạn có biết nó gọi lên chất liệu gì không? Chất sơn mài.

(Đoàn Giỏi - Tiếng Việt 4, tập 2, trang 41)

- Đoạn văn trên miêu tả sự vật gì?
- Sự vật ấy được miêu tả theo trình tự nào?
- Tìm và ghi lại một câu có hình ảnh so sánh trong đoạn văn trên.

Câu 2 (1,0 điểm) Xác định bộ phận chủ ngữ, bộ phận vị ngữ của mỗi câu sau bằng cách chép vào giấy làm bài, gạch chân dưới bộ phận cần xác định, ghi rõ bên dưới là CN (đối với chủ ngữ) và VN (đối với vị ngữ):

- Sang hè, lá lên thật dày, ánh sáng xuyên qua chỉ còn là màu ngọc bích.
- Khi lá bàng ngả sang màu lục, ấy là mùa thu.

Câu 3 (1,0 điểm) Tìm từ trái nghĩa với từ **mở** trong các trường hợp sau:

- mở vở;
- mở mắt;
- mở cửa;
- mở bài;
- mở vung.

Câu 4 (1,0 điểm) Hãy tìm và ghi lại những từ ngữ được dùng để liên kết các câu trong đoạn văn sau, nêu rõ cách liên kết của những từ ngữ ấy:

Làng tôi là một làng nghèo nên chẳng biết lấy đất đâu ra mà trồng hoa. Ấy thế mà, đi trong làng, tôi luôn ngửi thấy một mùi thơm ngọt ngào toát lên từ rơm rạ, từ bùn đất, từ những bãi ngô xanh mướt ven sông. Đó là mùi hương quen thuộc đã in sâu vào ký ức của tôi suốt những năm tháng xa quê.

II. TẬP LÀM VĂN (5,0 điểm)

Muốn viết được bài văn hay, em cần rèn nhiều kỹ năng. Văn kể chuyện yêu cầu em phải nắm rõ nhân vật, tình tiết, sự việc, diễn biến, không gian, thời gian của câu chuyện. Văn miêu tả yêu cầu em phải biết cách quan sát tinh tế, nhạy bén, biết dùng những từ ngữ, hình ảnh giàu sức gợi tả, gợi cảm... Vận dụng những kiến thức, kỹ năng đi học, hãy viết bài văn về một người bạn thân của em mà sau một thời gian xa cách nay mới có dịp gặp lại.

---Hết---

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

I. ĐỌC HIỂU, LUYỆN TỪ VÀ CÂU (5,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

- a) Đoạn văn trên miêu tả lá cây bàng.
- b) Sự vật ấy được miêu tả theo trình tự thời gian, thời kỳ phát triển của lá bàng.
- c) Câu có hình ảnh so sánh:

- Mùa xuân, lá bàng mới nảy trông như những ngọn lửa xanh.
- Những lá bàng mùa đông đỏ như đồng ấy, tôi có thể nhìn cả ngày không chán.

Câu 2 (1,0 điểm) Xác định bộ phận chủ ngữ, bộ phận vị ngữ của mỗi câu sau bằng cách chép vào giấy làm bài, gạch chân dưới bộ phận cần xác định, ghi rõ bên dưới là CN (đối với chủ ngữ) và VN (đối với vị ngữ):

a) Sang hè, lá/ lên thật dày, ánh sáng/ xuyên qua chỉ còn là màu ngọc bích.

CN VN CN VN

b) Khi lá bàng/ ngả sang màu lục, ấy/ là mùa thu.

CN VN CN VN

Câu 3 (1,0 điểm) Tìm từ trái nghĩa với từ **mở** trong các trường hợp sau:

- a) mở vở - gấp vở
- b) mở mắt – nhắm mắt
- c) mở cửa – đóng cửa
- d) mở bài – kết bài
- d) mở vung – đậy vung

Câu 4 (1,0 điểm)

- Câu 1: 2 vế trong câu này được liên kết với nhau bằng quan hệ từ "nên".
- Câu 1 và câu 2 được liên kết với nhau bằng quan hệ từ "Ấy thế mà".
- Câu 2 và câu 3 được liên kết với nhau bằng quan hệ từ "Đó là".

II. TẬP LÀM VĂN (5,0 điểm)

Muốn viết được bài văn hay, em cần rèn nhiều kỹ năng. Văn kể chuyện yêu cầu em phải nắm rõ nhân vật, tình tiết, sự việc, diễn biến, không gian, thời gian của câu chuyện. Văn miêu tả yêu cầu em phải biết cách quan sát tinh tế, nhạy bén, biết dùng những từ ngữ, hình ảnh giàu sức gợi tả, gợi cảm... Vận dụng những kiến thức, kỹ năng đi học, hãy viết bài văn về một người bạn thân của em mà sau một thời gian xa cách nay mới có dịp gặp lại.

Lời giải

- Về hình thức: Bài viết cần đảm bảo bố cục của 1 bài văn gồm mở bài, thân bài, kết bài. Trình bày rõ ràng, dễ hiểu.

- Về nội dung: Bài viết cần đảm bảo đủ 2 ý sau:

+ *Kể về lần gặp lại*

+ *Miêu tả ngoại hình của người bạn thân*

Bài viết có thể là sự tưởng tượng của học sinh nhưng cần làm rõ câu mở đầu.

Bài viết mẫu 1:

Hôm nay, sau một thời gian dài xa cách, tôi đã có dịp gặp lại Minh – người bạn thân mà tôi luôn nhớ. Cuộc gặp gỡ này thật đặc biệt, bởi chúng tôi đã không gặp nhau suốt ba năm, từ khi Minh chuyển đến một thành phố khác để học. Dù thời gian xa cách có làm tôi quên đi một vài chi tiết nhỏ, nhưng hình ảnh của Minh trong tôi vẫn sống động như ngày nào.

Minh vẫn vậy, không có nhiều thay đổi so với hình ảnh tôi nhớ. Cậu ấy vẫn cao, gầy, làn da hơi ngăm đen. Nhưng ánh mắt Minh hôm nay không còn lạnh lợi, tinh nghịch như trước, mà trầm lắng hơn. Dường như thời gian đã dạy cho Minh những bài học về cuộc sống. Cậu ấy không còn là cậu bạn hiếu động suốt ngày chạy nhảy, nghịch ngợm mà thay vào đó là một người bạn trưởng thành, suy nghĩ sâu sắc hơn. Khi tôi nhìn vào mắt Minh, tôi cảm nhận được một điều gì đó đã thay đổi trong con người cậu ấy, như một cuốn sách đã đọc qua và khép lại, để lại những dấu ấn riêng biệt.

Chúng tôi gặp nhau ở một quán cà phê nhỏ, mùi cà phê thoang thoảng trong không gian, hòa cùng âm thanh ồn ào của cuộc sống xung quanh. Minh nhìn tôi mỉm cười, nụ cười ấy vẫn tươi tắn, nhưng tôi thấy trong đó có chút gì đó mơ màng, như một dấu hiệu của sự nhớ nhung. Sau một hồi im lặng, Minh kể cho tôi nghe về những năm tháng xa quê, về những khó khăn khi chuyển đến nơi mới, về những người bạn mới, và những điều mà cậu ấy đã trải qua. Mỗi câu chuyện của Minh đều ẩn chứa những cảm xúc sâu sắc, đôi lúc làm tôi ngẩn ngơ suy nghĩ về cuộc sống của chính mình.

Nhìn Minh, tôi lại nhớ về những kỷ niệm xưa, khi chúng tôi cùng nhau học bài, cùng nhau chơi đùa trong sân trường. Minh là người luôn biết cách làm tôi cười, là người bạn mà tôi luôn tin tưởng. Dù đã có một khoảng thời gian dài không liên lạc, nhưng khi gặp lại, chúng tôi vẫn không hề cảm thấy xa lạ, mà như thể chưa bao giờ có sự chia ly

Cuộc gặp gỡ này đã khiến tôi cảm thấy vui và hạnh phúc. Dù thời gian có làm thay đổi rất nhiều thứ, nhưng tình bạn chân thành, gắn bó vẫn mãi tồn tại, vượt qua tất cả những khoảng cách. Tôi tin rằng, dù sau này có chuyện gì xảy ra, Minh và tôi vẫn sẽ là những người bạn thân thiết, mãi mãi.

Bài viết mẫu 2:

Hôm qua, em đã có dịp gặp lại Lan, bạn thân của em, sau một thời gian dài không gặp. Lan chuyển đến học ở thành phố khác từ khi chúng em còn học lớp 3, vậy mà hôm nay, sau gần ba năm xa cách, em và Lan mới có cơ hội gặp lại nhau.

Khi nhìn thấy Lan ở công trường, em suýt không nhận ra. Lan lớn rồi, cao hơn hồi trước nhiều, mái tóc dài buông xòa trên vai, không còn ngắn như lúc còn học chung lớp. Lan cười với em, nụ cười tươi tắn như ánh mặt trời buổi sáng, nhưng em nhận ra trong đôi mắt ấy có chút gì khác xưa. Đôi mắt Lan không còn trong sáng, ngây thơ như trước mà đã sâu sắc hơn, như đã trải qua nhiều điều.

Chúng em ngồi vào ghế đá trong sân trường, nơi mà hai đứa vẫn hay ngồi trò chuyện vào những giờ ra chơi. Cảnh vật xung quanh vẫn thế, cây cối xanh tươi, sân trường vẫn nhộn nhịp tiếng cười đùa của các bạn, nhưng lòng em lại thấy bồi hồi lạ. Lan kể cho em nghe về cuộc sống mới ở thành phố, về những bạn mới, về ngôi trường lớn với những bài học khó hơn. Lan bảo, dù sống ở nơi xa xôi, nhưng trong lòng vẫn nhớ những ngày vui vẻ ở quê nhà, nhớ những buổi chiều cùng em chơi đá cầu, nhảy dây.

Em cũng kể cho Lan nghe về những gì đã xảy ra ở trường, về những bạn mới và những trò chơi thú vị mà em tham gia. Chúng em vừa trò chuyện, vừa cười đùa như thể chưa từng có một khoảng thời gian dài chia xa. Cảm giác như mọi thứ xung quanh chỉ còn là bóng mờ, chỉ có hai đứa bạn thân ngồi trò chuyện, chia sẻ mọi chuyện như trước kia.

Khi sắp phải chia tay, em nhìn Lan, trong lòng cảm thấy buồn và vui lẫn lộn. Buồn vì lại phải xa bạn, vui vì lại được gặp lại bạn thân. Lan vẫy tay chào em rồi đi khuất trong dòng người, nhưng em biết, dù có xa nhau, tình bạn giữa em và Lan sẽ không bao giờ thay đổi.

Cuộc gặp gỡ này khiến em nhận ra một điều: dù thời gian có thay đổi, dù có khoảng cách giữa chúng ta, nhưng tình bạn chân thành thì sẽ mãi mãi không phai nhạt.